

พฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทย
ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์
ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

Listening and satisfaction behavior, From the list of Rak plaeng Thai song
program Radio Broadcasting Authority of Thailand AM.837 Khz

ณัฐไวภพ ฐณะพงศ์ภักดิ์¹ และ ปรีชา พันธุ์แน่น²

Nuthvaiphob Tanapongpak and Preecha Phannan

Article History

Received: December 01, 2020

Revised: December 14, 2020

Accepted: February 02, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษา ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังรายการ รักเพลงไทย ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการจัดรายการ รักเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจจากการจัดรายการ รักเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกันตามพฤติกรรมการรับฟัง ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้รับฟังรายการส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาท ส่วนพฤติกรรมการรับฟังรายการรักเพลงไทย พบว่า ผู้รับฟังรายการส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับฟังโดยฟังบ่อยๆ (3-4 วัน/สัปดาห์) มีระยะเวลาการติดตามรับฟังประมาณ 2 ปี มีลักษณะการรับฟัง โดยฟังตลอดไม่เปลี่ยนไปคลื่นอื่น ใช้สถานที่ในการรับฟังอยู่ที่ทำงาน และการรู้จักรายการจากเพื่อนแนะนำให้ฟัง

ในส่วนของความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์ ด้านการนำเสนอ ด้านเนื้อหา และด้านการสนองความต้องการภายนอก ตามลำดับผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบ

¹ นักศึกษาปริญญาโท, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

Master's degree, Faculty of Arts, Krirk University

Email: nuthvaiphob5900@gmail.com *Corresponding author

² รองศาสตราจารย์, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

Assoc. Prof., Faculty of Arts, Krirk University

เทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการรับฟังรายการกับความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมทุกด้านของผู้รับฟังรายการมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการรับฟัง ความพึงพอใจ การจัดรายการ

Abstract

This study aimed to study 1) to study the listening behavior of Rak plaeng Thai song program in Bangkok. 2) to study the satisfaction of Rak plaeng Thai song program organized by Radio Broadcasting Authority of Thailand AM.837 khz of listeners in Bangkok area 3) to compare the satisfaction from Rak plaeng Thai song program organized by Radio Broadcasting Authority of Thailand AM.837 Khz of listeners in Bangkok that vary according to listening behavior. The results of the research study can be summarized as follows: Most of the listeners are female, aged 40 years or more, graduated with bachelor's degree, have a career in government service / state enterprise and have monthly income 30,001-50,000 baht. As for the listening behavior of Rak plaeng Thai song program, it was found that most of the listeners had a frequency of listening by listening frequently (3-4 days / week) and the listening period was about 2 years. By listening all the time, not changing to other waves, use the listening facility at work and getting to know the program from friends suggesting to listen. In terms of the satisfaction of Rak plaeng Thai song program organized by the Radio Broadcasting Authority of Thailand AM.837 Khz of the listeners in Bangkok, it was found that the overall picture was at a high level. Sort them as follows: responding to emotional needs, content presentation and external needs respectively. The results of the hypothesis testing compare the differences between the listening behavior and the satisfaction from the Rak plaeng Thai song program organized by the Radio Broadcasting Authority of Thailand AM.837 Khz of listeners in Bangkok. The satisfaction of the program listeners was significantly different at 0.05 level.

Keywords: Listening behavior, Satisfaction, Programming

บทนำ

สื่อมวลชนนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน เพราะสื่อมวลชนนั้นทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิงไปสู่ประชาชน และคอยรายงานเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนได้รับรู้ โดยเฉพาะในปัจจุบันซึ่งสังคมเริ่มเคลื่อนตัวเข้าสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ข่าวสารข้อมูลกลายเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนจำนวนมาก

ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายนั้น วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางจากประชาชน เนื่องจากวิทยุกระจายเสียงมีข้อได้เปรียบสื่ออื่นๆ อย่างโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ คือ เป็นสื่อที่มีราคาไม่แพง เมื่อเทียบกับโทรทัศน์ สามารถซื้อหาได้ง่ายและสามารถพกพาไปในที่ต่างๆ ได้สะดวกกว่า ส่วนข้อที่ได้เปรียบหนังสือพิมพ์ก็คือ วิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงประชาชนทุกระดับชั้น แม้กระทั่งผู้ไม่มีการศึกษาอ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถรับฟัง

วิทยุได้ นอกจากนั้น วิทยุกระจายเสียงยังเข้าไปถึงท้องที่ต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นชนบทห่างไกลหรือท้องที่ทุรกันดาร นับว่าเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ และเป็นสื่อที่เสนอข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วฉับไวด้วย โดยจากการสำรวจพบว่า ในประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 60.2 ล้านคนพบว่า มีจำนวนผู้ฟังวิทยุประมาณ 18.7 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.1 โดยผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลมีอัตราการฟังวิทยุสูงกว่าผู้ที่อาศัยนอกเขตเทศบาลเล็กน้อย คือ ร้อยละ 31.7 และร้อยละ 30.8 ตามลำดับ และพบว่าประชาชนในภาคเหนือ มีอัตราการฟังวิทยุสูงสุด คือ ร้อยละ 38.2 รองลงมา คือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 35.6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีอัตราการฟังวิทยุที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 30.4 ส่วนภาคกลางมีอัตราการฟังวิทยุต่ำสุด คือ ร้อยละ 25.2 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2551:1)

นอกจากอัตราการฟังวิทยุกระจายเสียงของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศแล้วในส่วนของประเทศรายการต่าง ๆ ที่ประชาชนให้ความสนใจในการเปิดรับฟังก็มีความหลากหลาย โดยมีการสำรวจพบว่า ประเภทรายการวิทยุที่ประชาชนฟังสูงสุดคือ รายการประเภทบันเทิงคิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมาคือ ข่าว ร้อยละ 32.9 สารคดีหรือความรู้ทั่วไป ร้อยละ 2.5 ส่วนรายการความคิดเห็น/วิเคราะห์ รายการวิทยุเพื่อการศึกษา และธุรกิจ/โฆษณา พบร้อยละ 0.5 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2551:2) ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนกันแล้วรายการวิทยุประเภทบันเทิงหรือรายการเพลงก็ยังครองสัดส่วนที่มากกว่าอยู่ดี เนื่องจากในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นมีภารกิจที่รับผิดชอบมากมายทำให้เกิดความเครียด จึงต้องหาทางผ่อนคลายความเครียดด้วยการหาความบันเทิง

รายการรักเพลงไทย ก็เป็นรายการเพลงรายการหนึ่งซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ เป็นประจำทุกวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงเวลา 13.00-14.00 น. ผลิตและสร้างสรรค์รายการโดยชมรมรักเพลงไทย เป็นรายการที่มีลักษณะอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย และยังมีแนวคิดหลัก โครงสร้างของรายการและกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน รายการ “รักเพลงไทย” เป็นรายการเพลงที่แตกต่างไปจากรายการเพลงอื่น ๆ

คือ นอกจากจะเปิดเพลงไทยสากลอมตะที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังแล้ว ยังมีแนวคิดหลักคือ เน้นการให้ความรู้ผู้ฟัง โดยการให้ความสำคัญกับผู้แต่งคำร้องและทำนองเพลง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยากลำบาก และแรงบันดาลใจในการแต่งเพลงแต่ละเพลง นอกจากนี้แล้วในเรื่องของการใช้ภาษาไทยในภาษาเพลงก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีการเน้นย้ำอยู่เสมอตลอดรายการ นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับผู้ฟัง เช่น คอนเสิร์ตเพลงไทยสากลอมตะ ที่จะนำผู้ฟังรายการไปพบกับการขับร้องเพลงของต้นฉบับตัวจริงของนักร้องและนักแต่งเพลงระดับศิลปินแห่งชาติและศิลปินคุณภาพ โดยนำเอาบทเพลงที่ทรงคุณค่าไม่ว่าจะเป็น เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงปลุกใจ เพลงท่องเที่ยว เพลงกรมประชาสัมพันธ์ เพลงสถาบัน ฯลฯ มารวบรวมจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตรายการ นักร้อง และผู้ฟังให้เกิดการหลอมรวมความรู้สึกในการทวงแหวนศิลปวัฒนธรรมไทย และมีใจอนุรักษ์ สืบสานสู่ชนรุ่นหลัง รวมทั้งยังก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในรายการของผู้รับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงซึ่งเป็นสื่อที่เหมาะสมในการให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง ดังจะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียงกันมา รายการหลักที่มีทุกวัน คือ ข่าว และดนตรี ถือว่าเป็นรายการพื้นฐานที่ผู้ฟังยอมรับและพอใจ และถือได้ว่าสนองความต้องการของประชาชนได้แล้ว ทั้งความต้องการภายนอกและภายใน (วิจิตร ภักดีรัตน์ 2530)

ดังนั้นจากการที่รายการ รักเพลงไทย ได้ออกอากาศผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยคลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ และเป็นที่ยอมรับของผู้ฟังรายการที่มีพฤติกรรมมารับฟังใน ลักษณะต่างๆ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ฟังรายการที่มีต่อการสื่อสารข้อมูลของรายการ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้ฟังรายการมีพฤติกรรมมารับฟังรายการอย่างไร มีความพึงพอใจจากการจัดรายการ รักเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยคลื่นความถี่เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ในระดับใด และความพึงพอใจจากการจัดรายการ รักเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยคลื่นความถี่เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ มีความแตกต่างกันตามพฤติกรรมมารับฟัง อย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้จากการที่ผู้ฟังได้รับข่าวสารข้อมูลต่างๆในฐานะที่เป็นผู้รับ

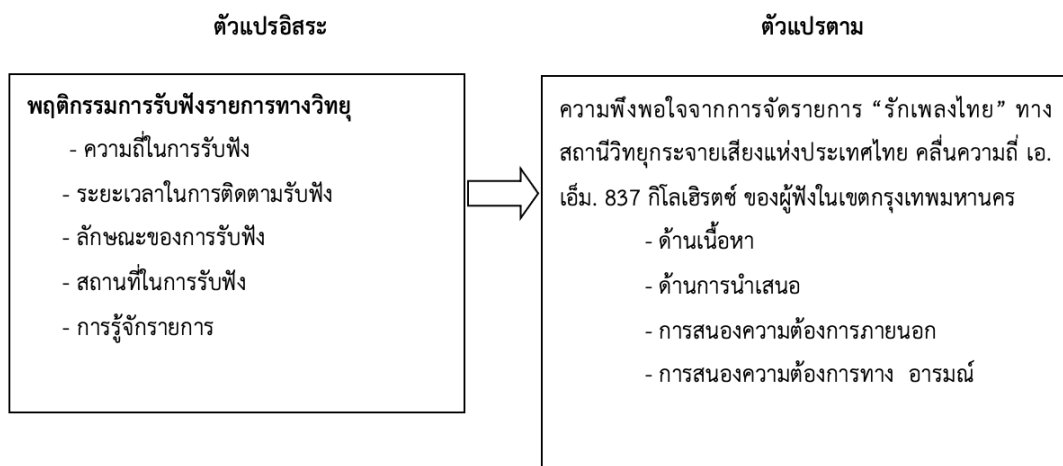
สารจากรายการซึ่งเป็นผู้ส่งสารโดยอาศัยคลื่นความถี่เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์เป็นช่องทางในการสื่อสารนั้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการทำวิจัยเพื่อจะได้นำข้อค้นพบให้ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดรายการ และการสื่อสารข้อมูลทางรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับฟังรายการ รักเพลงไทย ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการจัดรายการ รักเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจจากการจัดรายการ

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปิดรับสาร และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ รวมทั้งการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยคำถาม

รักเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกันตามพฤติกรรมการรับฟัง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรในกรุงเทพมหานคร ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตปกครอง 50 เขต ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 5,710,883 คน (ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย รวบรวมโดยกองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2561) โดยกำหนดตัวแปรอิสระในการศึกษา คือ พฤติกรรมกรรับฟัง ได้แก่ ความถี่ในการรับฟัง ระยะเวลาในการรับฟัง ลักษณะของการรับฟัง สถานที่ในการรับฟัง และการรู้จักรายการ ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจจากการจัดรายการ ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ ด้านการสนองความต้องการภายนอก และด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์ และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ในแบบสอบถามจะครอบคลุมและสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ความถี่ในการรับฟัง ระยะเวลาในการติดตามรับฟัง ลักษณะของการรับฟัง สถานที่ในการรับฟัง และการรู้จักรายการ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการนำเสนอ ด้านการสนองความต้องการภายนอกและด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามโดยให้เนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากนั้นร่างแบบสอบถามที่ตั้งไว้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งแนะนำและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม สุดท้ายได้รูปแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเข้าสู่กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาลักษณะทางประชากรของผู้รับฟังรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร มีการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์เหตุผล พร้อมทั้งสรุปผลงานวิจัยต่อไป และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสาร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดและการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง โดยอาศัยการค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ เว็บไซต์และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรและพฤติกรรมการรับฟังรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ในการสรุปหรือบรรยายคุณลักษณะโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับฟังรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม. 837 กิโลเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ One-Way ANOVA (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผู้รับฟังรายการส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือน 30,001-50,000 บาท ส่วนพฤติกรรมการรับฟังรายการรักเพลงไทยพบว่า ผู้รับฟังรายการส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับฟังโดยฟังบ่อยๆ (3-4 วัน/สัปดาห์) มีระยะเวลาการติดตามรับฟังประมาณ 2 ปี มีลักษณะการรับฟัง โดยฟังตลอดไม่เปลี่ยนไปคลื่นอื่น ใช้สถานที่ในการรับฟังอยู่ที่ทำงาน และการรู้จักรายการจากเพื่อนแนะนำให้ฟัง

ในส่วนของความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์ ด้านการนำเสนอ ด้านเนื้อหา และด้านการสนองความต้องการภายนอกตามลำดับดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านเนื้อหา	3.70	0.442	มาก
ด้านการนำเสนอ	4.06	0.516	มาก
ด้านการสนองความต้องการภายนอก	3.50	0.511	มาก
ด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์	4.08	0.534	มาก
รวมเฉลี่ย	3.83	0.383	มาก

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการรับฟังรายการกับความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมทุกด้านของผู้รับฟังรายการมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังรายการรักเพลงไทย พบว่า มีความถี่ในการรับฟังโดยฟังบ่อยๆ (3-4วัน/สัปดาห์)ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องใกล้เคียงกับการศึกษาของ สุกันต์ลีตา สุขะวรรณทัศน์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงและความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อรายการข่าวจราจร สถานีวิทยุ สวพ.91 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับฟังรายการข่าวจราจรคือฟังบ่อย 5-6 วัน/สัปดาห์ ดังนั้น จากการค้นพบว่าผู้รับฟัง มีความถี่ในการรับฟังโดยฟังบ่อยๆ (3-4วัน/สัปดาห์) จึงเป็นเพราะผู้รับฟังรายการรักเพลงไทยต้องการประโยชน์จากการฟังข่าวสารและต้องการรับความรู้ความสนุกสนานบันเทิง

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

พบว่า ความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวใกล้เคียงกับการศึกษาของ จุฬารัตน์ บุษบงก์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความต้องการในการรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของความต้องการของผู้ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ด้านความต้องการวัตถุประสงค์รายการวิทยุ พบว่า ต้องการรายการที่ให้ความบันเทิง อยู่ในระดับมาก ด้านเนื้อหารายการวิทยุ พบว่า ต้องการรายการเพลง อยู่ในระดับมาก โดยฟังเพื่อแก้เหงา ผ่อนคลายอารมณ์ ดังนั้นการที่พบว่าผู้รับฟังรายการมีความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยด้านการสนองความต้องการทางอารมณ์ จึงเป็นเพราะการจัดรายการด้านรายการเพลงดังกล่าว เป็นการสนองความต้องการทางอารมณ์ของผู้รับฟังสามารถช่วยให้ผู้รับฟังเกิดความผ่อนคลายทางอารมณ์และยังทำให้ผู้รับฟังเกิดความรู้สึกในการมีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837

กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ในระดับมาก ได้แก่ ด้านวิธีการนำเสนอ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวใกล้เคียงกับการศึกษาของ บัวผืน โตทรัพย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับฟัง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี เอฟ.เอ็ม.89.75 เมกะเฮิร์ตซ์ ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อวิธีการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการอยู่ในระดับมาก คือ มีน้ำเสียงที่ชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ดี มีการเตรียมตัวในการดำเนินรายการ ลีลาการนำเสนอที่น่าฟัง เป็นกันเอง ไม่น่าเบื่อ มีความรู้และความเชี่ยวชาญในข้อมูลที่น่าเสนอ เปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ ใช้ภาษาพูดได้ถูกต้องตามอักขรวิธี และยังสอดคล้องกับ นภาพรณ อัจฉริยะกุล (2530) ซึ่งได้อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงทางด้านวัตถุประสงค์ของการจัดรายการบันเทิงว่า วัตถุประสงค์ของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินนั้น ถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้จัดรายการที่เป็นสื่อมวลชนที่จะต้องจัดบริการนำเสนอความสุขทางใจให้แก่ประชาชนโดยไม่จำกัดเวลา เพราะคนเราย่อมต้องการความบันเทิงอยู่เสมอ และยิ่ง ดังนั้นการที่พบว่าผู้รับฟังรายการมีความพึงพอใจจากการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงให้เกิดขึ้นในระดับมาก จึงเป็นเพราะการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินนั้น ถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของผู้จัดรายการที่เป็นสื่อมวลชนที่จะต้องจัดบริการนำเสนอความสุขทางใจให้แก่ประชาชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการรับฟังรายการกับความพึงพอใจจากการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม.83.7 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมทุกด้านของผู้รับฟังรายการมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ วรณญา เจนจบเขต (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ขับขีรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อสถานีวิทยุ สวพ.91 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับฟังสถานีวิทยุ สวพ.91 ของผู้ขับขีรถแท็กซี่ ด้านความถี่ในการเปิดรับฟังมีผลต่อความพึงพอใจสถานีวิทยุสวพ.91 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับ

แบบจำลองแสดงแนวคิดเรื่องการได้รับความพึงพอใจ ของ พีระจิระ โสภณ (2537) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเลือกบริโภคสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง บุคคลแต่ละคนย่อมมีวัตถุประสงค์มีความตั้งใจ ซึ่งมีความต้องการในการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของตนเองด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน ดังนั้นจากการทดสอบสมมติฐานที่พบว่า ผู้รับฟังมีความพึงพอใจจากการจัดรายการแตกต่างกันตามพฤติกรรมการรับฟังที่แตกต่างกัน จึงเป็นเพราะผู้ฟังแต่ละคนมีวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการแตกต่างกันตามเหตุผลของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อหาจุดที่ควรปรับปรุงของรายการวิทยุกระจายเสียง ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และพบว่าเพศชายมีจำนวนน้อยกว่าประมาณครึ่งหนึ่ง ดังนั้น รายการวิทยุกระจายเสียงควรปรับปรุงในเรื่องของการให้ข้อมูลสาระความรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพราะผลการวิจัยในส่วนของความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อการจัดรายการด้านเนื้อหาของรายการ พบว่าการให้ข้อมูลสาระความรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ยังน้อยไปเมื่อเทียบกับเนื้อหาในด้านอื่นๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับฟังที่เป็นผู้ชายมีความสนใจและเกิดความต้องการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเพศชายมักมีความต้องการเสพข้อมูลข่าวสารมากกว่าผู้ฟังเพศหญิง ซึ่งจะทำให้รายการวิทยุกระจายเสียงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) จากผลการวิจัยในส่วนของพฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียง พบว่า ภาพรวมผู้ฟังรับฟังรายการในระดับปานกลางเท่านั้น โดยส่วนใหญ่รับฟังรายการ 3-4 วัน / สัปดาห์ รองลงมาคือฟังบ้าง (1-2 วัน / สัปดาห์) และส่วนใหญ่รับฟังรายการในลักษณะฟังตลอดไม่เปลี่ยนไปคลื่นอื่น โดยมีผู้ฟังที่ฟังรายการในลักษณะไม่แน่นอนเปิดสลับไปมากับคลื่นอื่นเป็นจำนวนน้อยที่สุดในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประเด็นหลักเรื่องการเปิดเพลงที่อาจจะยังไม่เพียงพอต่อการสนองความต้องการทางอารมณ์ซึ่งพบว่า ผู้ฟังมีความพึงพอใจการจัดรายการในส่วนนี้มากที่สุด จึงทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกไม่ปะติดปะต่อทางอารมณ์จึงเบื่อ

หน่วยและเปลี่ยนไปฟังคลื่นอื่น ดังนั้น หากทางรายการสามารถปรับปรุงส่วนต่างๆ เหล่านี้ให้ดีขึ้นและตรงกับความต้องการของผู้ฟังแล้วก็สามารถดึงดูดให้ผู้ฟังรับฟังรายการมากขึ้นกว่านี้ได้

3) จากผลการวิจัยในส่วนของความพึงพอใจจากการจัดรายการรักเพลงไทยทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ เอ.เอ็ม.837 กิโลเฮิร์ตซ์ ของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครด้านการจัดรายการพบว่า ภาพรวมผู้ฟังรายการมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะเนื้อหาด้านเพลงไทยอมตะมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารายการรักเพลงไทย ประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับจากผู้ฟังว่า เป็นรายการที่ได้ทั้งสาระ ความรู้และความบันเทิง ซึ่งนับว่าเป็นการตอบสนองต่อแนวคิดหลักของรายการ ที่ว่า เป็นรายการเพลงที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจ เน้นการตอบปัญหาหรือข้อสงสัยในเรื่องต่างๆ ให้กับผู้ฟัง โดยเป็นศูนย์รวมของคำถามและคำตอบในทุกเรื่องราวนอกเหนือไปจากการให้ความบันเทิงด้านเสียงเพลง ดังนั้นทางรายการควรจรรักษาแนวคิดหลักนี้ไว้ และดำเนินรายการให้มีคุณภาพดี เป็นที่ยอมรับของผู้ฟังเช่นนี้ต่อไป ส่วนในด้านที่มีความพึงพอใจน้อยคือ ด้านสาระความรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของรายการในทุกด้าน

4) จากการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจจากการจัดรายการของผู้ดำเนินรายการ ด้านลีลาการพูดและความเข้าใจ

การใช้ภาษาและความเป็นกันเองของผู้ดำเนินรายการ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและควรรักษารวมทั้งพัฒนาต่อไป แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงในการจัดรายการด้านวิธีการนำเสนอก็คือ เสียงประกอบเพื่อความสมจริงในรายการ ซึ่งผู้ฟังมีความพึงพอใจในระดับน้อย จึงควรที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกในการต้องการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นจะทำให้รายการมีความน่าสนใจและน่าติดตามเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปให้กับผู้ที่สนใจ ดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ฟังรายการสาระนำรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 จากรายการรักเพลงไทย ของผู้ฟังรายการในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาเรื่อง การใช้เพลงไทยเพื่อการจรรโลงใจของบุคคลสูงอายุ ในการบำบัดจิตใจและสุขภาพที่ดี
3. ควรศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ฟังรายการวิทยุในการรณรงค์รับข้อมูลข่าวสารจากสถานีวิทยุกระจายเสียง
4. ควรศึกษาเรื่อง การอบรมผู้จัดรายการวิทยุให้สอดคล้องกับยุคไทยแลนด์ 4.0
5. ควรศึกษาเรื่อง แนวโน้มการบูรณาการการจัดรายการทางวิทยุให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในยุคไทยแลนด์ 4.0

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2551

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2561

วิจิตร ภักดิ์รัตน์. *การจัดรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อความบันเทิง*. ใน *การจัดรายการวิทยุกระจายเสียง*, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.

จุฬารัตน์ บุษบก. *พฤติกรรมและความต้องการในการรับฟังรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, โครงการวิจัย (Research project) เพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ปีงบประมาณ 2555.

นภาพรณ อัจฉริยะกุล. *ความหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง ในการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.

บัวผืน โตทรัพย์. “พฤติกรรม的开รับฟัง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังที่มีต่อสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี เอฟ. เอ็ม.89.75 เมกะเฮิร์ตซ์”. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต ปีที่ 10 ฉบับที่ 2, 2559.

พีระ จิระโสภณ. “ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน”. ในหลักและทฤษฎีการสื่อสาร,นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.

วนัญญา เจนจบเขต. “ความพึงพอใจของผู้ขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อสถานีวิทยุ สวพ. FM91 (Traffic Pro)”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.

สุทันต์ลีตา สุขะวรรณทัศน์. “พฤติกรรม的开รับฟังวิทยุกระจายเสียงและความคิดเห็นของผู้ขับรถแท็กซี่ที่มีต่อรายการข่าวจราจร สถานีวิทยุ สวพ.FM91 ในเขตกรุงเทพมหานคร”. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก, 2558.